

İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.'NİN BORSA İSTANBUL A.Ş. KIYMETLİ MADENLER ÖDÜNC PİYASASI'NDA YÜRÜTECEĞİ TEMİNAT YÖNETİMİ HİZMETİ YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1- 1) Bu Yönergenin amacı, İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi'nin, Borsa İstanbul Kıymetli Madenler Ödünç Piyasası'nda vereceği teminat yönetimi hizmetine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- 1) Bu Yönerge, İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi'nin Borsa İstanbul Kıymetli Madenler Ödünç Piyasası'nda vereceği teminat yönetimi hizmetine yönelik üyelik, hesap, teminat, gelir ve diğer konulara ilişkin hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- 1) Bu Yönerge, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 77'nci maddesi, Borsa İstanbul A.Ş. Borsacılık Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Yönetmeliği, Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar İle İlgili Borsacılık Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Yönetmeliği, Borsa İstanbul Kıymetli Madenler Piyasası ve Kıymetli Madenler Ödünç Piyasası Yönergesi, Borsa İstanbul Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası Prosedürü, Merkezi Takas Kuruluşlarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmelik, İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. Merkezi Takas Yönetmeliğine dayanılarak düzenlenmiştir.

Tanım ve kısaltmalar

MADDE 4- (1) Bu Yönergede geçen;

- a) **Borsa:** Borsa İstanbul A.Ş.'yi,
- b) **Genel Müdür:** İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi Genel Müdürü'nü,
- c) **İşlem Teminatı:** Takasbank'ta açılan saklama hesaplarına yatırılan teminatları,
- ç) **Kıymetli Maden:** Borsada işlem gören standartta kıymetli madenleri,
- d) **Piyasa:** Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler Ödünç Piyasası'nı,
- e) **Kıymetli Madenler Ödünç Piyasası:** Borsa İstanbul Anonim Şirketi Kıymetli Madenler Ödünç Piyasasını
- f) **Prosedür:** Genel Müdür tarafından onaylanan uygulama esaslarını içeren İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'nin Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler Ödünç Piyasası'nda Yürüteceği Teminat Yönetimi Hizmeti Prosedürü,
- g) **Sistem:** Piyasada gerçekleştirilen işlemlerin teminat yönetiminin yapıldığı Takasbank sistemini,
- ğ) **Takasbank:** İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketini,
- h) **Üye:** Piyasada işlem yapmak üzere Borsa tarafından yetkilendirilen kuruluşlardan bu Yönerge kapsamında Takasbank üyelik şartlarını yerine getirenleri,
- ı) **Yönerge:** İşbu İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'nin Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler Ödünç Piyasası'nda Yürüteceği Teminat Yönetimi Hizmeti Yönerge'sini,
- i) **Yönetmelik :** İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. Merkezi Takas Yönetmeliği,
- j) **Yönetim Kurulu:** Takasbank Yönetim Kurulu'nu

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Üyeliğe İlişkin Esaslar

Üyelik şartları

MADDE 5- 1) Piyasaya yönelik teminat yönetimi hizmetlerini almak için aşağıdaki üyelik şartlarının sağlanmış olması gerekir.

- Piyasada işlem yapma yetkisinin olması,
- İçeriği Takasbank tarafından belirlenen Piyasa üyelik sözleşmesinin ve sözleşme öncesi bilgi formunun imzalanarak ibraz edilmiş olması,
- Takasbank nezdindeki işlemlerini gerçekleştirmek amacıyla, Takasbank tarafından belirlenerek üyelere duyurulan teknik alt yapının oluşturulması ve işlerliğinin sağlanması için gerekli tedbirlerin alınmış olması,
- Takasbank tarafından belirlenen hesapların açılması,
- Üyelik teminatının yatırılması.

Üyelik başvuru ve kabulü

MADDE 6- 1) Üyelik için başvuracak kuruluşların, Yönergede üyelik için aranan şartların yerine getirildiğini tevsik eden bilgi ve belgeler ile Takasbank'a müracaatta bulunması ve Yönetmeliğin 10'uncu maddesinde belirtilen bilgi ve belgeler ile üyelik sözleşmesi ve sözleşme öncesi bilgi formunu Takasbank'a göndermeleri gerekmektedir.

2) Takasbank yapılan başvuruları 5'inci maddede aranan şartların yerine getirilip getirilmediği açısından değerlendirir. Üyelik başvurusu kabul edilen kuruluşun Takasbank nezdinde faaliyetlerine başlayabilmesi için üyelik başvurusunun uygun görüldüğünün tebliğini takiben, üyelik teminatını yatırmış olması ve Takasbank sistemi üzerinde üye adına işlem yapacak olan personeli yetkilendirmesi gerekir.

Üyelerin yükümlülükleri

MADDE 7- 1) Piyasa üyelerinin kendilerinin ve/veya müşterilerinin işlemlerini yapmaya yetki alabilmeleri için aşağıda sayılan hususlara uyması zorunludur:

- Bu Yönerge ve ilgili diğer mevzuatla, verilen hizmete ilişkin olarak belirlenen tüm ilke ve kurallara uygun hareket etmek,
- Müşterilerine ve diğer üyelere karşı iyi niyet ve dürüstlük ilkelerine uygun davranmak,
- Takasbank tarafından belirlenen sistem sürelerine uymak,
- Takasbank tarafından talep edilen ücret, komisyon ve diğer yükümlülükleri süresi içinde yerine getirmek,
- Bu Yönerge kapsamındaki iş ve işlemler ile ilgili olarak Takasbank tarafından gerekli görülen hususlarda talep edilecek her türlü bilgi ve belgeyi vermek ve Takasbank yetkililerince yapılacak incelemelerde her türlü desteği sağlamak,
- Takasbank'ın yapacağı sistem değişikliklerine belirlenen süreler içerisinde uyum sağlamak ve testlere iştirak etmek,
- Bu Yönerge kapsamındaki diğer yükümlülüklerini süresi içerisinde ve eksiksiz olarak yerine getirmek.

- 2) Herhangi bir üyenin, yükümlülüklerini kısmen veya tamamen yerine getiremeyeceğini öngörmesi halinde, durumu sebeplerini de içeren tüm tevsik edici bilgi ve belgelerle birlikte derhal Borsaya ve Takasbank'a bildirmesi zorunludur. Söz konusu bildirim, Takasbank'ın Yönergede belirlenen tedbirleri almasına engel teşkil etmez.
- 3) Üyeler Prosedür kapsamında düzenlenen faaliyetler çerçevesinde gerçekleştirmiş olduğu işlemlere ilişkin tüm yükümlülüklerin ifası ile çalışanlarının görevleri çerçevesinde yaptıkları işlerden sorumludur.
- 4) Üyeler işlemlerini yetkilendirdiği personel adına tahsis edilen kullanıcı kodu ve şifreleri kullanarak uzaktan erişim yoluyla gerçekleştirirler. Tahsis edilen şifre kullanılarak sistemde yapılan işlemler ile şifrenin yetkisiz kişilerce kullanımından doğan sorumluluk üyeye aittir.
- 5) Sisteme erişimin mümkün olmadığı durumlarda işlemler üyeyi temsil yetkisi bulunan kişilerce verilecek yazılı talimatlar çerçevesinde Takasbank tarafından gerçekleştirilebilir.
- 6) Üyeler Takasbank sistemi ve diğer iletişim araçlarından Piyasaya ilişkin duyuruların ve mesajların takip edilmesinden sorumludur.

Üyelerin faaliyetlerinin kısıtlanması

MADDE 8 – 1) Üyelerin bu Yönerge kapsamındaki faaliyetleri, aşağıdaki durumlarda Takasbank tarafından kısıtlanabilir.

- a) Yönetmeliğin 13'üncü maddesi uyarınca ilgili piyasada işlem yapma yetkisinin sınırlandırılması veya geçici olarak durdurulması,
 - b) Yönerge, Prosedür ve üyelik sözleşmesinde belirlenen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi,
 - c) Üye ile ilgili; protesto, haciz, ihtiyati tedbir gibi olumsuzluklar tespit edilmesi, faaliyetlerinin geçici veya sürekli olarak durdurulması, ilgili faaliyet izninin kaldırılması, herhangi bir nedenle Piyasada işlem gören varlıklar ile ilgili işlem yapmasının yasaklanması, haklarında tedrici tasfiye ya da iflas kararı verilmiş olması,
- 2) Bu maddede yazılı durumlardan birinin ortaya çıkması halinde Takasbank, Üyenin mevcut teminatlarının kısmen veya tamamen tasfiye edilmesini kararlaştırabilir.
 - 3) Üyenin faaliyetlerinin bu maddede yer alan hususlar nedeniyle kısıtlanması halinde durum, Borsaya ivedilikle bildirilir.

Üyeliğin sona ermesi

MADDE 9- (1) Yönetmeliğin 13'üncü maddesinin ilgili hükümleri doğrultusunda üyelik sona erdirilebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Teminatlara İlişkin Esaslar

Üyelik Teminatı

MADDE 10 – 1) Takasbank'a olan aidat, ücret, komisyon ve benzeri yükümlülüklerin kendilerine verilen süre içerisinde yerine getirilmemesi durumunda ortaya çıkabilecek zararların telafisi amacıyla, Piyasa katılımcıları üyelik teminatı yatırır. Bu tutar Piyasada yaşanan gelişmeler dikkate alınarak Kurul'un onayı alınmak şartıyla Yönetim Kurulu tarafından yeniden belirlenebilir. Üyelik teminatı Türk Lirası olarak yatırılır. Üyelik teminatı Takasbank web sitesinde üyelere duyurulur.

- 2) Üyelerin birinci fıkra kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmemeleri durumunda, Takasbank ilgili tutarı üyelik teminatından tahsil eder. Tahsil işleminden sonra Üye, üyelik teminatını 3 iş günü içerisinde

birinci fıkrada yer alan tutara tamamlar. Eksik tutarın tamamlanmaması halinde, ilgili tutar üyeden re'sen tahsil edilir.

- 3) Üyelğin sona ermesi durumunda, üyenin Takasbank'a olan tüm yükümlülüklerinin tasfiye edilmiş olması şartı ile üyelik teminatı iade edilir.

İşlem teminatı

MADDE 11 – 1) Üyelerden takas işlemleri nedeniyle ortaya çıkabilecek temerrütlerde kullanılmak üzere tutarı Borsa tarafından belirlenen yöntemler çerçevesinde hesaplanan teminat alınır. Takas için alınan teminatlar bir temerrüdün gerçekleşmesi ile bu temerrüdün çözülmesine kadar geçen sürede, temerrüde konu kıymetli madenin fiyat değişim riskinden etkilenilmemesini teminen üyelerden tahsil edilir.

Teminat olarak kabul edilebilecek kıymetler ve kompozisyon limitleri

MADDE 12- 1) Üyeler tarafından, teminat yükümlülüklerinin yerine getirilmesi amacıyla Borsa tarafından belirlenen aşağıdaki varlıklar kullanılabilir.

- Nakit Türk Lirası
 - Konvertibl Döviz (USD, EUR)
 - Devlet İç Borçlanma Senedi,
 - T.C. Hazine Müsteşarlığı Varlık Kiralama Anonim Şirketi tarafından ihraç edilen kira sertifikaları
 - Teminat mektubu (TL, USD)
 - T.C. Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen Dış Borçlanma Araçları (Eurobond)
 - Borsada işlem gören kıymetli madenler
- 2) Birinci fıkrada sayılan varlıklardan teminat mektupları ve kıymetli madenler Borsa İstanbul'a tevdi edilir, diğerleri Borsa adına Takasbank'ta saklanır.
- 3) Teminata kabul edilecek varlıklara ilişkin kompozisyon limitleri için aşağıdaki tabloda belirtilen oranlar kullanılır.

İşlem Teminatı Olarak Kabul Edilebilecek Varlıklar	Grup Limiti	Alt Grup Limiti (Grup Limiti Yüzdesi Olarak)
Nakit Türk Lirası	En Fazla %100	-
Konvertibl Döviz (USD/EUR)	En Fazla %100	-
Devlet İç Borçlanma Senedi	En Fazla %70	%35(ISIN bazlı)
T.C. Hazine Müsteşarlığı Varlık Kiralama Anonim Şirketi tarafından ihraç edilen kira sertifikaları	En Fazla %70	%35(ISIN bazlı)
Teminat Mektubu (TL, USD)	En Fazla %100	-
T.C. Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen Dış Borçlanma Araçları (Eurobond)	En Fazla %70	%35(ISIN bazlı)
Borsada işlem gören kıymetli madenler	En Fazla %100	-

- 4) Grup limitleri toplam yatırılmış teminat üzerinden hesaplanır.
- 5) Alt grup limitlerinin hesaplamasında ilgili varlık tutarının grup limiti uygulanmış toplam değerlenmiş kısmı dikkate alınır.

Değerleme katsayıları

MADDE 13- 1) İşlem teminatı olarak kabul edilebilecek kıymetlerin teminat değerlerinin hesaplanmasında kullanılacak değerlendirme katsayıları Prosedürde belirlenir.

İşlem teminatlarının kullanımı

MADDE 14- (1) Borsa nezdinde saklanan teminat mektubu ve kıymetli maden cinsinden işlem teminatları ile Takasbank nezdinde saklamada bulunan teminatlar üyenin yükümlülüklerinin yerine getirilmesinde kullanılır. Teminatlara başvurulması durumunda, hangi varlıkların önce kullanılacağı likidite koşulları göz önüne alınarak Borsa ve Takasbank tarafından birlikte belirlenir.

(2) Üyenin Piyasada gerçekleştirdiği işlemlere ilişkin nakit ve/veya kıymet yükümlülüğünü yerine getirmemesi sebebiyle temerrüde düşmesi halinde teminatlardan alacakların karşılanması söz konusu olduğunda, teminat mektubu ve kıymetli madenler bakımından Borsa, diğer teminatlar bakımından ise Borsa'nın yazılı talebi ile Takasbank herhangi bir ihbar veya ihtarda bulunma, süre verme, adli veya idari merciden izin ya da onay alma, teminatın açık artırma ya da başka bir yol ile nakde çevrilmesi gibi herhangi bir ön şartı yerine getirme yükümlülüğü olmaksızın, teminat konusu malvarlığı borsa veya teşkilatlanmış diğer bir piyasada işlem görmekte ise bu piyasadaki değerinden aşağı olmamak üzere, teminat konusu malvarlığını satarak satım bedelinden alacağını karşılama veya bu araçların değerini borçlunun yükümlülüklerinden mahsup etme hakkına sahiptir.

(3) Takasbank, yükümlülüklerin yerine getirilmesi şartıyla, teminatları Borsa'nın onayı ile tüm ekonomik faydaları ile birlikte Üye talebi doğrultusunda iade eder.

Nakit teminatların nemalandırılması

MADDE 15- 1) Üyeler tarafından tesis edilen Türk lirası teminatları, zorunlu karşılık olarak tesis edilecek kısmı düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden, kredi riski ve likidite koşulları dikkate alınarak, Takasbank tarafından mümkün olan en iyi koşullarla nemalandırılır. Nemalandırma işlemi, Takasbank limitleri dâhilinde yapılır.

2) Nemalandırılma sonucu elde edilen brüt nema tutarlarından, vergi ve diğer yasal yükümlülükler ile Takasbank komisyonu düşülür.

BEŞİNCİ BÖLÜM**Çeşitli Hükümler****Ücret ve Komisyonlar**

MADDE 16- 1) Bu Yönerge kapsamında verilen hizmetlere ilişkin ücret ve komisyonlar, Yönetmeliğin 61'inci maddesinde yer alan esaslar çerçevesinde belirlenerek üyelere duyurulur.

2) Ücret ve komisyon işlemin niteliğine göre işlem esnasında veya aylık olarak tahakkuk ettirilir ve üyenin Takasbank nezdindeki hesaplarından tahsil edilir.

3) Tahakkuk tarihinden itibaren 3 iş günü içerisinde itiraz edilmeyen komisyon tutarı kabul edilmiş sayılır.

4) Süresi içerisinde ödenmeyen ücret ve komisyonlar üyelerin serbest cari hesabından re'sen tahsil edilir.

Disiplin hükümleri

MADDE 17- 1) Bu Yönergede belirlenen yükümlülöklere uymayan üyeler hakkında Yönetmeliğın yedinci bölümünde yer alan disiplin hükümleri uygulanır.

Yönergede hüküm bulunmayan hallerde uygulanacak hükümler

MADDE 18 – 1) Yönergede hüküm bulunmayan hallerde Yönetmelik ve Borsa mevzuatı hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 19- 1) Yönerge duyurulduğı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20- 1) Yönerge hükümlerini Yönetim Kurulu yürütür.